

Umenie a kultúra

Učebné osnovy – všeobecná časť

Základná škola Árpína Vámbéryho s VJM, Hviezdoslavova ulica 2094/2
Dunajská Streda 92 901

Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra	
Predmet	Hudobná výchova	
Ročník	2.	
ČASOVÁ DOTÁCIA	týždenne: 1	ročne: 33

Umenie a kultúra

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Hlasové (spevacké) činnosti

Žiak vie:

- zaspievať ľudové a umelé piesne v rozsahu od $d^1 - h^1$ až $h - d^2$ intonačne čisto, rytmicky správne, s adekvátnym výrazom, spamäti.
- uplatňovať správne spevacké návyky, reagovať na taktovacie gestá, zmenu tempa a dynamiky, charakter piesne.
- rytmizovať vokálne a hrou na tele piesne, riekanky, dialogické hry a slová v rytmických hodnotách štvrtkových, osminových a polových nôt a pomlčiek v 2/4, 3/4 a 4/4 takte.
- melodizovať slová, slovné spojenia, riekanky a dialogické hry v priestore stupňov: 5.-3. st. a 5.-6.-5.-3. st. 5.-3.-1, až v rozsahu celej stupnice.
- aplikovať a interpretovať pomocné prostriedky vokálnej intonácie a rytmizácie podľa grafického názoru, notového zápisu.

Inštrumentálne činnosti

Umenie a kultúra

Žiak vie:

- identifikovať znenie nástrojov Orffovho inštrumentára a poznať techniku hry na nich.
- interpretovať rytmicko-melodické sprievody k riekankám a piesňam v podobe metra, rytmu, ostináta, inštrumentálnej improvizácie, predohru, medzihru a dohru spontánne aj podľa notového zápisu.
- vyjadriť charakter piesne či skladby Orffovými hudobnými nástrojmi.
- tvorivo využívať Orffove hudobné nástroje ako prostriedok charakterizácie prostredia a postáv v rámci textovej predlohy a dejovej línie.

Percepčné činnosti – aktívne počúvanie

Žiak vie:

- rozlíšiť zvuky a tóny, základné vlastností tónov, funkcie hudby.
- vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami.
- identifikovať a správne pomenovať vyjadrovacie prostriedky hudby, formu hudobného diela, postrehnúť ich zmeny, reagovať na ne pohybom.
- identifikovať v počúvaných hudobných skladbách a piesňach: nástrojové obsadenie, hlasy, zoskupenia, jednohlas a dvojhlas, už percipovanú pieseň či skladbu.

Hudobno-pohybové činnosti

Žiak vie:

- uplatniť vhodný pohyb v hudobno-pohybových hrách so spevom.
- zvládnuť tanečné prvky a kultivovaný pohyb v jednoduchých choreografiách, spojiť tanečné prvky s hrou na tele.
- rozlíšiť pojem tanec, ľudový tanec, súčasné moderné tance.

Hudobno-dramatické činnosti

Žiak vie:

- stvárniť riekanku či pieseň hudobno-dramatickými prostriedkami.
- vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu hlasom, pohybom, rytmickými, melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku.
- vytvoriť jednoduchý dejový príbeh a adekvátne ho stvárniť prostriedkami tvorivej hudobnej dramatiky.
- interpretovať fragmenty ľudových hudobno-pohybových hier, riekanky, piesne prostriedkami tvorivej dramatiky.

Hudobno-vizuálne činnosti

Žiak vie:

- vizuálne zapísať zvukové vnemy.
- notové písmo: zápis výšky tónov od c1-c2, dĺžky tónov.
- zapísať, prečítať a realizovať (hlasom, hrou na tele alebo na hudobnom nástroji) notový zápis.

Umenie a kultúra

Detské ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, detské umelé piesne, súčasná piesňová tvorba pre deti, popevky, riekanky, rečňovanky, artikulačné cvičenia, dychové a hlasové cvičenia, hry s dychom a hlasom, dvojhlasné rytmické a hlasové cvičenia, kánon.

Vokálne a rytmické dialogické hry.

Grafické rytmické a intonačné hry.

Relatívna solmizácia, fonogestika.

Pomocné rytmické prostriedky (rytmické slabiky ta, ti-ti, sa, tai-ti), pomocné intonačné prostriedky (solmizačné slabiky so-mi, so-la-so-mi, do-mi-so, do-re-mi-fa-so-la).

Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), netradičné hudobné nástroje.

Predohra, medzihra, dohra.

Funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, kognitívna, zábavná, výchovná, integratívna.

Skladby slovenských a zahraničných hudobných skladateľov 19. - 20. storočia, populárna hudba, piesne, spev učiteľky.

Zvuk, tón: výška, sila, dĺžka, farba, tempo, metrum, dynamika, harmónia, forma, agogické zmeny, kontrasty: nízky – vysoký, hlasný – tichý, dlhý – krátky, rýchly – pomalý, smutný – veselý.

Umenie a kultúra

Malá piesňová forma (ab; aba; abc), veľká piesňová forma ABA.

Hra na sólovom hudobnom nástroji, hra orchestra, husle, klavír, kontrabas, flauta, gitara, trúbka, komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby, spev, sólo, zbor, jednohlas, dvojhlas, zbor.

Hudobno-pohybové hry so spevom, hudobno-pohybové hry, hra na tele (tlieskanie, plieskanie, dupanie a lúskanie).

Tanečná chôdza, tanečný beh, pochod, prísunový krok dopredu, dozadu a do strán, podupy, točenie v pároch, úklony, čapáše, polkový krok, valčík, mazúrkový krok, valašský krok, ľudový tanec, moderný tanec, pohyb, gesto, mimika, pohybová improvizácia, pohybová interpretácia, tvorivá dramatika, ľudové hudobno-pohybové hry, ľudové hudobno-dramatické hry, piesne, krátke príbehy, fragmenty rozprávok.

Grafická notácia, grafická partitúra.

Hodnoty nôt a pomlčiek, bodka pri note, mená nôt od c1-c2, G-kľúč, taktové predznačenie, opakovanie, dynamické znamienka, legáto.

Hodnotenie prospechu:

(1) Prospech žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa klasifikuje týmito stupňami:

- 1 – výborný,
- 2 – chváľitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatočný,
- 5 – nedostatočný.

Stupeň 1 (výborný)

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich pohotovo využívať pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné až originálne.

Stupeň 2 (chváľitebný)

Umenie a kultúra

Žiak ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré tvorivo aplikuje pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach. Uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Jeho ústny aj písomný prejav má občas nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Grafický prejav je prevažne estetický. Výsledky jeho činností sú kvalitné, bez väčších nedostatkov.

Stupeň 3 (dobrý)

Žiak má v celistvosti a úplnosti osvojené poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a pri ich využívaní má nepodstatné medzery. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré využíva pri intelektuálnych, motorických, praktických a iných činnostiach s menšími nedostatkami. Na podnet učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a kľúčové kompetencie pri riešení jednotlivých úloh, hodnotení javov a zákonitostí. Podstatnejšie nepresnosti dokáže s učiteľovou pomocou opraviť. V ústnom a písomnom prejave má častejšie nedostatky v správnosti, presnosti, výstižnosti. Grafický prejav je menej estetický. Výsledky jeho činností sú menej kvalitné.

Stupeň 4 (dostatočný)

Žiak má závažné medzery v celistvosti a úplnosti osvojenia poznatkov a zákonitostí podľa učebných osnov ako aj v ich využívaní. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú podstatné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov a hodnotení javov. Jeho ústny aj písomný prejav má často v správnosti, presnosti a výstižnosti vážne nedostatky. V kvalite výsledkov jeho činností sa prejavujú omyly, grafický prejav je málo estetický. Vážne nedostatky dokáže žiak s pomocou učiteľa opraviť.

Stupeň 5 (nedostatočný)

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, má v nich závažné medzery, preto ich nedokáže využívať. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú značné chyby. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav je nesprávny, nepresný. Kvalita výsledkov jeho činností a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Vážne nedostatky nedokáže opraviť ani s pomocou učiteľa.

Umenie a kultúra